

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING

GEMEENTE HEUSDEN

'NATUURLIJK'

MAART 2012

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING GEMEENTE HEUSDEN

p/a Secretariaat
Zonnebloemlaan 213
5151 TA DRUNEN

Contributie minimaal € 12, -- per jaar.
Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging Gemeente Heusden,
Johan de Wittstraat 30, 5301 GR Zaltbommel

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter: Harry Nijenstein
Copernicuslaan 4
5251 ZC Vlijmen tel. 073-5130287

Secretaris: Max Verhagen
Zonnebloemlaan 213
5151 TA Drunen tel. 0416-375900
info@natuurenmilieuheusden.nl

Penningmeester: Rien Melis
Johan de Wittstraat 30
5301 GR Zaltbommel tel.

Leden: Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Website: www.natuurenmilieuheusden.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Het bestuur	blz. 1
2. Inhoudsopgave	blz. 2
3. Voorwoord	blz. 3
4. Jaarvergadering	blz. 4
5. Notulenledenbijeenkomst d.d. 17 oktober 2011	blz. 5
6. Programma-overzicht	blz. 7
7. Kernactiviteiten van de vereniging	blz. 11
8. E-mailadressen/nieuwe leden	blz. 16
9. Vereniging 30 jaar	blz. 17
10. Verslag wandeling	blz. 18
11. Inventarisaties	blz. 19
12. De oude jeneverbes in de Drunense duinen	blz. 21
13. Hoor de A59	blz. 23
14. Column	blz. 25
15. Jaarverslag Dassen	blz. 26
16. Interview	blz. 27
17. De klepperman komt terug	blz. 30
18. De Uilenman	blz. 31
19. Vlinderinventarisatie	blz. 33
20. Commissie duurzaamheid	blz. 36
21. Verslag plantengroep 2011	blz. 37
22. Commissie ruimtelijke ordening	blz. 39
23. Oproep	blz. 41
24. Prestaties van je zonnepaneel	blz. 42
25. Landschapsbeheer	blz. 43
26. Duurzame energie voor gevorderden	blz. 44
27. Zomer en Winter	blz. 45
28. Adverteerders	blz. 46

Jaargang 30, maart 2012, nr.1

Redactie:

Noor Peters, e-mailadres: peblauw@hetnet.nl of
Marian van der Linden, e-mailadres: marianvdlinden@home.nl
Wil Maaijwee

Inleveren kopij volgende info voor 1 juni 2012 a.s. op een van bovenstaande adressen.

VOORWOORD

Onze vereniging bestaat dit jaar 30 jaar, en heeft daarmee haar bestaansrecht ruimschoots bewezen. Dat gaan we vieren met een aantal activiteiten. De eerste twee van de maandelijkse wandelingen in het kader van het zesde lustrum hebben inmiddels plaatsgevonden. En trokken tientallen belangstellenden, ondanks het regenachtige en koude weer!

Op 25 mei 1982 is de vereniging opgericht. Dit jaar zal de meimaand opgeluisterd worden met een aantal jubileum-activiteiten, waaronder een excursie (geef je op!) en de opening van een foto-tentoonstelling met als onderwerp de natuur in onze gemeente.

De werkgroep duurzaamheid richt zich dit jaar op het bevorderen van zonne-energie. We gaan proberen om samen met de gemeente en een aantal bedrijven de drempel voor het aanschaffen van zonnepanelen zo laag te leggen dat je geen nee meer kunt zeggen.

Heb je interesse in het mee organiseren van activiteiten rond dit thema? Laat het weten aan één van de bestuursleden, of aan één van de leden van de werkgroep!

Verder in dit nummer een totaal-overzicht van alle activiteiten binnen de vereniging: van natuurbeheer tot duurzaamheid, van ruimtelijke ordening tot natuurstudie. En alle verdere activiteiten op het gebied van pr, website, foto's, Natuurlijk en de ledenadministratie.

Kortom, we gaan er ook in 2012 weer flink tegenaan!

Harry Nijenstein, voorzitter

JAARVERGADERING

AGENDA

Maandag 2 april 2012 om 19.30 uur, d'Oultremontcollege, Drunen

1. Opening
2. Mededelingen
3. Vaststellen verslag jaarvergadering d.d. 18 april 2011
4. Financieel
 - a. Jaarverslag 2011
 - b. Kascontrole
 - c. Vaststelling begroting 2012
 - d. Verkiezing kascontrole commissie
5. Uitreiking Waakvlam
6. Samenstelling bestuur
7. Pauze
8. Verslag activiteiten 2011 + plannen voor 2012
 - a. Natuurbeheer
 - b. Ruimtelijke Ordening
 - c. Natuurstudie
 - d. Natuureducatie
 - e. Duurzaamheid
 - f. PR en educatie
9. Rondvraag
10. Sluiting

NOTULEN LEDENBIJEEENKOMST D.D. 17 OKTOBER 2011

Aanwezig: 21 leden

1. De voorzitter H. Nijenstein **opent de vergadering.**

2. **Notulen Jaarvergadering van april** worden goedgekeurd. Afspraak is voortaan wel, dat de notulen worden goedgekeurd voordat ze in het blad Natuurlijk komen.

Mededelingen: Voor ons 30jarig bestaan is een jubileumcommissie opgericht, bestaande uit Rien Melis, Noor Peters, Hans van Laar en Harry Nijenstein. Het thema zal zijn: Natuur in onze gemeente. Verder komt er een dagtocht naar iets verder weg.

Wie er nog ideeën heeft kan ze kwijt bij de feestcommissie of het bestuur.

3. **Beleidsplan 2010-2014.** a. Waar staan we en waar willen we naar toe? Het bestuur is hier druk mee bezig en zal op de volgende vergadering hier op terug komen.

4. **Verslag PR en Educatie**

Activiteiten afgelopen half jaar: Wandelingen werden gegeven naar Haarsteegse Wiel en Nieuwkuijkse Wiel door P. v.d. Velden en het Ommetje Herpt werd gelopen door H. v. Toorenborg en er was een lezing over de Mondiale Voetafdruk.

N.a.v. de lezing gaan Noor, Marian en Harry in overleg hoe zij de gemeente warm kunnen krijgen. Op volgend wethouderoverleg wordt het punt Mondiale Voetafdruk ingebracht.

Komende activiteiten: Wandeling Nacht van de Nacht en de Landelijke Natuurwerkdag.

Marian vraagt uit te kijken naar een Wijze Uil kandidaat.

5. **Samenstelling Bestuur**

Na 20 jaar neemt Cock afscheid van het bestuur. Harry doet een woordje en overhandigt Cock een oorkonde erelidmaatschap, een bon en natuurlijk hoort er ook een bloemetje bij.

6. **Pauze,**

Gezellig samenzijn met een drankje, waar Cock de hand geschud wordt. Cock heeft een fotoalbum meegenomen met foto's van activiteiten van de afgelopen 20 jaar. Leuk om in te zien!

7. Verslag Ruimtelijke Ordening

a. Duinweg Schuur/bedrijfswooning in het buitengebied, binnenkort zitting Raad van State.

b. Paardenstal van heer V. te Giersbergen. Te grootschalig, gemeente wil wel doorzetten.

Er wordt onderzoek gedaan naar het nooit ingevuld hebben van de varkensrechten.

c. Woningbouw Herpt. Samen met Marco Renes van Brabants Landschap is H. Peters gaan kijken

Het zou zonde zijn om zo'n mooi gebied op te offeren aan woningbouw, zeker omdat er een oude schuur met uilen aanwezig is. Ook de omwonende bewoners hebben bezwaar tegen woningbouw.

d. Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Landschappelijke inpassing is onvoldoende! Bij de gemeente is een zienswijze ingediend.

8. Verslag Landschapsbeheer

J. van Balkom doet verslag over het beheer van De Heidijk en Het Afwateringskanaal.

9. Extra Thema-avond:

Nog onduidelijk is waar deze over zal moeten gaan. Bestuur gaat in beraad. Duidelijk is wel dat ze er moeten komen.

10 Rondvraag:

W. Tuerlings: Wanneer er zoveel speelt is het dan niet mogelijk om tussendoor een nieuwsbrief per e-mail rond te sturen?

W. Maaijwee stelt voor om het "boekje" voor de liefhebbers digitaal te versturen. Dit scheelt tijd en geld.

Cock bedankt de bezorgers en verspreiders van het boekje.

10. Sluiting 22.00 uur

Notulant: Joost van Balkom

PROGRAMMA-OVERZICHT

LEDENVERGADERINGEN

De ledenvergadering vinden plaats in het d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46 in Drunen.

datum : **maandag 2 april (jaarvergadering)**

aanvangstijd : 19.30 uur

De jaarrekening en begroting wordt u tijdig via de mail toegestuurd.

De agenda vindt u elders in Natuurlijk.

datum : **maandag 4 juni**

aanvangstijd : 19.30 uur

De ledenvergaderingen worden meestal rond de klok van 22.00 uur afgesloten.

JUBILEUM EXCURSIE

datum : **zaterdag 19 mei 2012**

locatie : vogelrevalidatiecentrum en natuureducatiecentrum de Luitert in Zundert

vertrek : 10.00 uur per bus vanuit achtereenvolgens Vlijmen, Nieuwkuijk, Drunen

Na een kopje koffie/thee is er een **lezing** over het centrum. Vervolgens staat er een **lunch** voor ons klaar. Aansluitend een **rondleiding** over het terrein. Jaarlijks verzorgt het vogelopvangcentrum duizenden vogels en klein inheemse dieren zoals egels, reeën en reptielen.

kosten : aan deelname zijn geen kosten verbonden

opgeven bij : **Noor Peters, peblauw@hetnet.nl**

Stichting
"Vogelrevalidatiecentrum Zundert"

WANDELINGEN

In het kader van het jubileum is er iedere maand een wandeling in het natuurgebied van de maand.

Jubileumwandeling 'Ommetje Herpt en Oudheusden'

datum : **zondag 25 maart**
aanvang : 14.00 uur
startplaats : café de Ploeg, Heusdenseweg 2, Herpt
gids : Hermien van Toorenborg
duur : maximaal 2 uur

Er wordt gelopen volgens het routeboekje dat is verschenen over het Ommetje. Het boekje geeft een beschrijving van de route en historische informatie over de omgeving. Het Ommetje volgt de loop van het Oude Maasje die hier en daar nog zichtbaar is in het landschap. Op de oude stroomruggen van het Oude Maasje zijn Herpt en Oudheusden ontstaan. Het Ommetje geeft aanleiding om elkaar te vertellen over vroeger.

Het routeboekje is te koop bij het Heusdens Buro voor Toerisme aan de Pelsestraat 17 in Heusden en bij de bibliotheken/uitpunten in de gemeente Heusden voor €2,00.

Jubileumwandeling Haarsteegse Wiel

datum : **zondag 15 april**
aanvang : **10.00 uur**
startplaats : kruising Oude Haven, Slegerslaan, Hoge Maasdijk
locatie : Haarsteegse Wiel
gidsen : Bert van Opzeeland en Peter van der Velden
thema's : cultuurhistorie en natuurwaarden
duur : ongeveer 2 uur

Jubileumwandeling zanddepot en zandafgraving

datum : **zondag 13 mei**
aanvang : **10.00 uur**
startplaats : Kanaalweg ter hoogte van het Natuurpark
locatie : zanddepot en zandafgraving Drunen
gids : Peter van der Velden
thema's : cultuurhistorie en natuurwaarden
duur : 2 uur

Jubileumwandeling Elshoutse Wielen

datum : **zondag 17 juni**
aanvang : 9.30
duur : maximaal 2,5 uur
startplaats : kruising Zeedijk/Kooilaan
locatie : Elshoutse Wielen
gids : Fons Mandigers

Voor alle wandelingen georganiseerd door onze vereniging geldt deelname op eigen risico.

Het is verstandig stevige wandelschoenen te dragen. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. Ook bij 'slecht' weer gaan de wandelingen door. U hoeft zich vooraf niet op te geven.

BESTUURSVERGADERINGEN

De bestuursvergaderingen worden eenmaal per maand gehouden op de 1ste woensdagavond van de maand.

Heeft u een onderwerp dat u graag behandeld ziet worden in een bestuursvergadering dan kunt u hierover contact opnemen met onze secretaris Max Verhagen of met een van de andere bestuursleden. De telefoonnummers vindt u voorin in Natuurlijk.

LANDSCHAPSBEHEER

De dagen en tijden dat de landschapsbeheergroep werkt kunt u vinden op onze website: www.natuurenmilieuheusden.nl

KOPIJ NATUURLIJK

De uiterste datum voor het inleveren van kopij voor de volgende Natuurlijk is 1 juni: verschijningsdatum half juni 2012.

Heeft u een interessante bijdrage op het gebied van natuur en/of milieu en denkt u dat deze ook van belang is voor de lezers van Natuurlijk, mail dit dan naar de redactie:

Noor Peters, peblauw@hetnet.nl

of naar

Marian van der Linden marianvdlinden@home.nl

(Word, lettertype Arial, lettergrootte 14 = 1 bladzijde in Natuurlijk)

KERNACTIVITEITEN

KERNACTIVITEITEN van de vereniging

Met welke zaken is de NMVH nu bezig en wie zijn met deze zaken actief.

Het bestuur wil dit helder te krijgen.

Vervolgens gaan we bekijken welke zaken ook aandacht behoeven.

Bestuur: Harry Nijenstein (voorzitter), Max Verhagen (secretaris), Rien Melis (penningmeester), Joost van Balkom (algemeen lid)

Doelstelling : de NMVH streeft binnen de gemeente Heusden naar een duurzame ontwikkeling van het landelijk en stedelijk gebied, waarbij zij kiest voor een geïntegreerde benadering van ecologie, landschap en cultuurhistorie.

De kernactiviteiten:

1. Beheren van natuurgebieden

COÖRDINATOR: Joost van Balkom

Doel:

Uit inventarisaties van flora en fauna komt naar voren dat de gemeente Heusden gebieden heeft met een grote natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Het is van groot belang om deze waarden te behouden en verder te ontwikkelen.

In welke gebieden wordt er nu gewerkt

- de voormalige eendenkooi en houtwal aan de Eendenkooi in Drunen (eigendom vereniging)
- het natuurpark (de Ottershoek) in de Baardwijkse Overlaat aan de Kanaalweg in Drunen.
- het voormalig zanddepot in de Baardwijkse Overlaat (Gemeente Heusden)
- Het natuurgebied de Lange Wiel in de Baardwijkse Overlaat (Natuurmonumenten)
- de Heidijk. (Gemeente Heusden)
- den deel van het talud langs het Afwateringskanaal (Waterschap Aa en Maas)
- de Eendenkooi Ter Kwak in de Hooibroeken (Natuurmonumenten)

Wat:

Maaien en afvoeren ter verschraling, schoonmaken van poelen, dunnen van houtopstanden, aanplant van bosplantsoen, verwijderen van prunus.

Wanneer:

- de eerste zaterdag van de maand van 9.00 tot 12.00 (van september t/m april)
- iedere woensdagmorgen van 9.00 tot 12.00 het gehele jaar
- regelmatig tussendoor op variabele tijden

Wie werken er: Wim Beunes, Bert van Bladel, Joost van Bockel, Fons Broeren, Kees van Delft, Cary Driessen, Albert Hoevenaars, Klini van Holland, Wil Maaijwee, Fons Mandigers, Rien Melis, Piet Smeekens, Harrie Smits, Marc Snijders, Bert Tolboom, Jeroen Tolboom, Rien van Uden, Irmo Bennemeer, Joost van Balkom.

2. Beleidswerking (Werkgroep Ruimtelijke Ordening)

COÖRDINATOR: Harry Nijënstein

Doel: De Werkgroep tracht door beleidsbeïnvloeding, door indienen van bezwaarschriften en zienswijzen, door persberichten en door deelname in adviesgroepen de cultuurhistorische, natuurwetenschappelijke- en landschappelijke waarden en de kwaliteit van een gezond milieu te behouden en/of te herstellen

Aan welke projecten wordt er nu gewerkt.

- .aanvraag bouwvergunning uitbreiding recyclingbedrijf Vall B.V., Haarsteeg
- .Corridorstudie A59, G.O.L.
- .Verkeers- en vervoersplan Heusden
- .Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied Heusden
- .Bestemmingsplanwijziging t.b.v. bouwplan Duinweg 54-56
- .Projectbesluit voor oprichting paardenhouderij Margrietweg 1
- .Inventarisatie inpassing bouwplannen (landbouw)bedrijven in het landschap
- .Projectvoorstel ontwikkeling Poort van Heusden
- .Ontwerp bestemmingsplan Herpt
- .Bestemmingsplan Koesteeg Nieuwkuijk
- .Bezwaar KPNmast Duinweg
- .Zienswijze bestemmingsplan Oudheusden

Wanneer: de werkgroep R.O. komt een maal per maand bijeen

Leden van de werkgroep zijn:

Jan Pijnenborg, Louis van der Sanden, Titus Drijkoningen, Herman Peters, Hans van Laar, en Harry Nijënstein

3. Natuurstudie

COÖRDINATOR: Rien Melis

Doel: Het verzamelen van gegevens en inventariseren van de natuurwetenschappelijke- en landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Belangrijk is dat de gegevens per gebied verzameld en gearhiveerd worden!

De inventarisatiegegevens kunnen worden gebruikt voor adviezen in functie van beheer en beleid door de werkgroep Ruimtelijke ordening.

Plantenwerkgroep: Theo en Mia Boonmann, Piet de Bont, Cokkie de Hart

Libellenonderzoek: Rien Melis

Vlinderonderzoek: Paul Kreijger, Joost van Balkom, Peter vd Velden, Piet de Bont

Amfibieën, Reptielen en Vissenonderzoek: Bert Tolboom

Vogels algemeen: er wordt af en toe genoteerd, maar dit is nog niet structureel

Vogels: nestkasten en uilen: Harrie Smits

Vogels: roofvogels: Theo Putters, (nog) geen lid van de vereniging

Zoogdieren algemeen:

Zoogdieren: dwergmuizen: Bert Tolboom, Peter van der Velden

Zoogdieren: dassen: Bert van Opzeeland

4. Natuureducatie.

COÖRDINATOR: Joost van Balkom (voorlopig)

Door het geven van **Wandelingen** en **Lezingen** beleven mensen de cultuurhistorische, natuurwetenschappelijke- en landschappelijke waarden van de verschillende gebieden.

In de Baardwijkse Overlaat is een 5-km lange **wandelroute** met bijbehorend informatieboekje uitgezet.

Rond Herpt is een ommetje uitgezet, met bijbehorend informatieboekje.

Wie gidsen er: Peter van der Velden, Hermien van Toorenborg, Harrie Smits en Joost van Balkom.

5. Milieu

COÖRDINATOR: Harry Nijenstein

Doel: Verminderen van het energieverbruik in de gemeente (bewoners)

Welke zaken:

.Invoeren Mondiale Voetafdruk in de gemeentelijke organisatie

.Gemeentelijke organisatie en bewoners stimuleren om de Mondiale Voetafdruk te verkleinen

.Excursie naar Brabant Plant

.Stimuleren aankoop zonnepanelen

Wie werken hieraan: Cary Driessen, Toon Knippels, Noor Peters, Marian van der Linden en Harry Nijenstein

X De ondersteuning

COÖRDINATOR: Harry Nijenstein

- a. De PR werkgroep: Marian van der Linden en Noor Peters
 - Taken: Organiseren van wandelingen en lezingen, persberichten
 - Organisatie rond het uitreiken van de Wijze Uil
 - Organisatie rond artikelen voor het infoboekje Natuurlijk
 - Organisatie ledenbijeenkomsten
 - Redactie van het blad Natuurlijk
 - Vervaardigen en drukken Natuurlijk: Wil Maaijwee
- b. Bijhouden van onze Website:
 - René Biekens (technisch) en Willemien Marti (webredacteur)
- c. Fotowerkgroep: Annie van Bokhoven, Willemien Martie, Anja Kleijn
- d. Ledenadministratie: Willemien Martie
- e. Distributie Natuurlijk: Rien van Uden + groep bezorgers
- f. Organisatie de Waakvlam: Noor en Herman peters
- g. Jubileumcommissie: Rien Melis, Harry Nijenstein, Noor Peters, Hans van Laar, Annie van Bokhoven

X Overleg met externe organisaties

Ruimtelijke ordening:

De Brabantse Milieufederatie (H. Gerringa) – Herman Peters
Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat – Jan Pijnenburg
Erfgoednota 2012, Gemeente Heusden (....) – Cees van der Meijden
Hermien van Toorenborg
Provincie (E. C. Tuijl) – Herman Peters
Provincie: Louis van de Zanden
Brabants Landschap (F. ter Schure en M. Renes)
Natuutmonumenten (T. Loonen)

Landschapsbeheer:

Waterschap: (I. Kits, J. van den Herk, G. de Boer, A. Peters) – Joost van Balkom
Telmee.nl, Vlinderstichting, Floron, Waarneming.nl

Buitendienst Gem. Heusden (M. van Oort, H. Brekelmans, H. Liefthing) – Joost van Balkom

O.O.R. Gem. Heusden (J. Vos) – Joost van Balkom

Brabants Landschap (E. Rijken, F. ter Schure) – Joost van Balkom

Natuurmonumenten (F. Mandigers, J. Quik, W. Jacobs) – Joost van Balkom

Bestuur

Overleg Wethouder (M. Mulder – Harry Nijenstein, Max Verhagen, Joost van Balkom

Gemeente: Algemeen: L. Leermakers

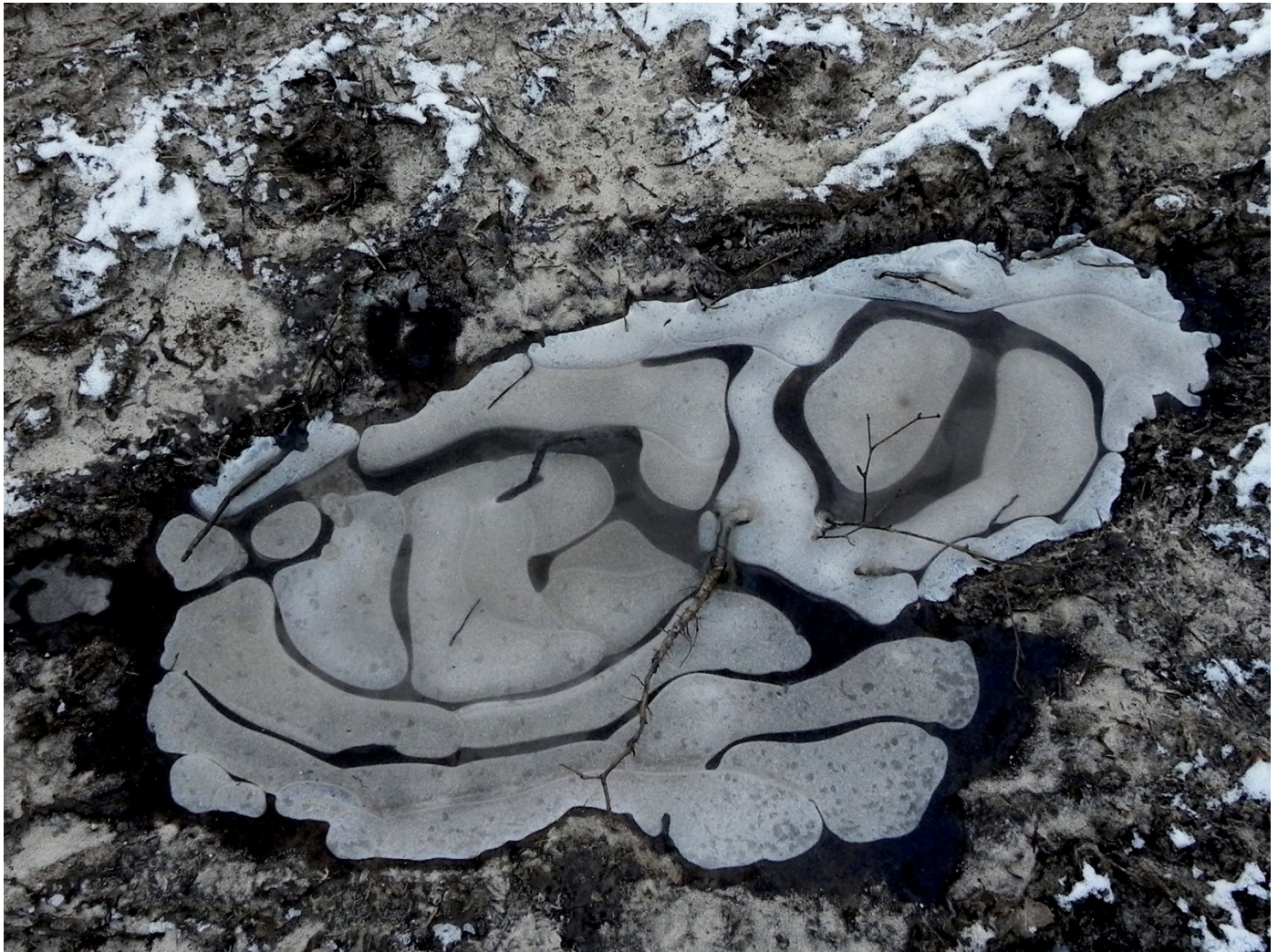
Duurzaamheid: C. Vriens

Overig

Platform Recreatie en Toerisme: P. Lardinois (Gemeente) – Noor Peters

Heemtuin: Herman Peters

ANV/Gemeente/Ommetjes: Hermien van Toorenborg

E-MAIL-ADRES/ NIEUWE LEDEN

OPROEP MAILADRES

gevraagd: e-mail adressen van onze leden

Het bestuur stelt het op prijs als u uw e-mailadres doorgeeft.
Van veel leden hebben we inmiddels het mailadres , maar van een aantal nog niet.

Waar gebruiken wij uw mailadres voor:

u krijgt b.v. een mailtje:

- een week voor de jaarvergadering krijgt u de jaarrekening 2011 en de nieuwe begroting,
- als er een wandeling of andere activiteit niet doorgaat,
- ter herinnering aan een activiteit zoals een wandeling, lezing of ledenvergadering.

Uiteraard wordt uw mailadres nooit zonder uw toestemming aan derden doorgegeven.

Wilt u uw mailadres mailen aan:

Max Verhagen, secretaris: info@natuurenmilieuheusden.nl

en aan:

Noor Peters: peblauw@hetnet.nl

Zet in uw mail duidelijk uw naam en adres.

Wij heten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

J. Meyer uit Vlijmen,
G.Mouthaan uit Drunen,
A. Uittenhout uit Drunen,
W. Sliphorst uit Vlijmen.

De vereniging bestaat dertig jaar en dat wordt gevierd!

Het jubileumjaar is ruim twee maanden oud.

Al twee Natuurgebieden van de Maand kregen aandacht in een artikel in de Scherper en Peter leidde in die gebieden een flink aantal enthousiaste wandelaars rond. In januari zelfs onder behoorlijk pittige omstandigheden. Echte genietters komen toch wel!

De jubileumcommissie is druk bezig de rest van de plannen uit te werken.

1. Iedere maand is er dus een artikel in de Scherper en een wandeling in het Natuurgebied van de Maand. Kijk in het programma overzicht voor data en tijden.
2. Over de 12 natuurgebieden wordt door de fotowerkgroep een fototentoonstelling gemaakt. Deze komt achtereenvolgens te hangen in het Heusdens Bureau voor Toerisme, de drie verzorgingshuizen en de drie bibliotheken. De officiële opening wordt later bekend gemaakt. U krijgt daar nog een mail over.
3. Omdat het motto van de Open Monumentendagen dit jaar Groen van Toen is, is de vereniging daar ook bij betrokken. Deze vallen op 8 en 9 september. Meer daarover in de volgende Natuurlijk.
4. Ook zal er een prachtige verjaardagskalender verschijnen over de natuur van de gemeente.
5. En natuurlijk is er de excursie naar het vogelrevalidatiecentrum de Luitert in Zundert. Er zijn al behoorlijk wat aanmeldingen. Maar u kunt zich nog opgeven. De excursie is bedoeld voor leden en hun partners.

Datum: 19 mei 2012

Vertrek: rond 10.00 uur

Programma: een lezing over het centrum (waar tientallen natuurvrijwilligers actief zijn) , een lunch en vervolgens een rondleiding door de tuin en langs de kooien. Een uniek kijkje achter de schermen.

Kosten: nihil

Bel of mail naar Noor Peters: 0416 320031 of peblauw@hetnet.nl

VERSLAG WANDELING

Ga ik schaatsen óf ga ik wandelen?

De winter was nog maar net serieus aan de gang en zou er volgens de berichten na amper een week weer mee ophouden.

Ik trok na enige aarzeling mijn wandelschoenen aan om achter Peter van der Velden mijn zoveelste wandeling te maken rond de Nieuwkuijkse Wiel en door het Nieuwkuijks bosje.

Peter had zich goed voorbereid en liep met een mapje vol informatie met zijn goed luisterende wandelgenoten door de zondagochtend.

Bij de Nieuwkuijkse Wiel stonden we een tijd stil.

Wat hij vertelde wist ik voor een groot gedeelte.

Als kind heb ik er vele zomers van mijn jeugd gevierd.

De 'Kuijkse Wiel' was in mijn jonge jaren een prachtig openluchtwembad, wat we te danken hadden aan Janus van Engelen.

Wat ik niet wist was, dat Janus ooit in een strenge winter de ijsvloer van de Wiel vol had laten kruien met wit zand om een goede bodem te creëren voor de zwemmers in de zomer.

Janus was een intelligente man, dit grandioze idee was daar een bewijs van.

Deze dag zou misschien wel een laatste mogelijkheid bieden aan een soortgelijke bodem voor de zomer die komen gaat.

Zal ik.....dacht ik nog.....nee!

Ik liep weer achter Peter aan en heb genoten van de wandeling in de kou met een warm gevoel door de herinneringen aan vroeger.

Paula van Buul

INVENTARISATIES

Tijdens de laatste ledenvergadering op 23 januari werden enkele vragen gesteld over het functioneren en de resultaten van inventarisaties die door leden van onze vereniging worden uitgevoerd.

Het lijkt zinvol hierover nog wat informatie te geven.

Momenteel worden door onze leden systematisch waarnemingen vastgelegd van planten, dag- en nachtvlinders en libellen. Meer incidenteel worden ook waarnemingen van andere soorten genoteerd.

Het zal duidelijk zijn dat een zo goed mogelijke kennis van de natuurwaarden die in onze gemeente aanwezig zijn van groot belang is voor een goede bescherming. Als we weten waar zich kwetsbare of bijzondere leefgemeenschappen of soorten bevinden, is het mogelijk tijdig maatregelen te nemen als deze terreinen dreigen te worden aangetast. En ook voor een goed beheer zullen we kennis moeten hebben van de aanwezige flora en fauna.

Waar moet worden gemaaid of gekapt; welke plekken moeten worden ontzien ?

Maar het belang van een goede inventarisatie gaat nog verder wanneer de gegevens ook worden doorgegeven aan een van de landelijke meetnetten, zoals Floron, de Vlinderstichting, de Ned.Ver.voor Libellenstudie of de meetpunten www.waarneming.nl of www.telme.nl.

Daar worden de gegevens opgenomen in een landelijk bestand, dat inzicht geeft in vooruitgang of achteruitgang van soorten. Het systeem geeft ook aan hoe invasieve soorten zich ontwikkelen, hoe een soort over het land verspreid is, etc.

Uiteraard hebben de meldingen alleen waarde als er zekerheid bestaat over de juiste benaming van waargenomen soorten. Daarom worden alle meldingen beoordeeld door deskundigen en alleen als er zekerheid bestaat over de juistheid van de melding, telt deze mee in de landelijke tellingen. Het is dan ook belangrijk een foto of een goede omschrijving mee te sturen.

Op deze manier ontstaat een duidelijk beeld van ontwikkelingen die zich in onze natuur voordoen. Natuurlijk kan zo'n beeld nooit voor 100 procent volledig zijn, afhankelijk als het is van het aantal actieve waarnemers ter plaatse.

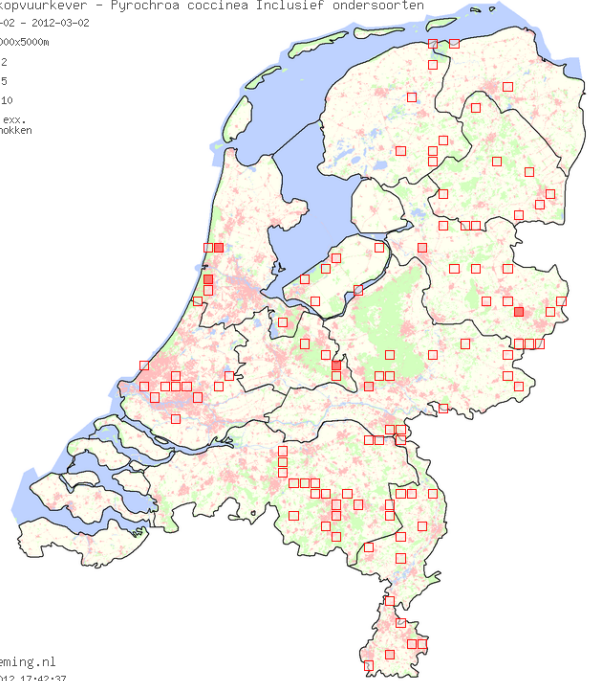
Een voorbeeld kan e.e.a. verduidelijken:

Op 9 mei van het afgelopen jaar zagen wij in de Baardwijkse Overlaat tijdens een inventarisatie-ronde van de plantengroep een copulatie van de zwartkop-vuurkever. Dit is met foto gemeld aan waarneming.nl en als goedgekeurde melding opgenomen in het bestand.

Zwartkopvuurkever - *Pyrochroa coccinea* Inclusief ondersoorten
2011-03-02 - 2012-03-02

Grid: 5000x5000m
□ 1 - 2
□ 3 - 5
□ 6 - 10
max. 10 excc.
in 103 hokken

Waarneming.nl
02-03-2012 17:42:37

De zwartkop vuurkever

Meldingen van de zwartkop vuurkever in 2011 vlgs. waarneming.nl

Het blijkt dat de soort vooral in Centraal-Brabant en Zuid-Holland is waargenomen, en verder meer verspreid over het hele land, met uitzondering van Zeeland en de kop van Noord-Holland. Combinatie van deze gegevens met de uitkomsten van andere tellingen en de databases van museum-collecties geeft een up-to-date beeld van de ontwikkelingen in onze bio-diversiteit.

Het programma van waarneming.nl geeft ook de mogelijkheid de waarnemingen per gebied te bezien. Selecteren we bij voorbeeld de Baardwijkse Overlaat, dan blijkt dat voor dit gebied het laatste jaar ca. 500 meldingen bij waarneming.nl zijn binnengekomen. Deze meldingen betreffen voor een belangrijk deel vogels, maar ook insecten, paddenstoelen en planten zijn er bij opgenomen. Maar ook hierbij geldt dat alleen waarnemingen, vergezeld van een foto of een duidelijke omschrijving gevalideerd worden.

Het is zeker dat alle kennis die beschikbaar is over de in een gebied aanwezige flora en fauna kan bijdragen tot een vollediger inzicht in de natuurwaarden en een goede bescherming hiervan.

Piet de Bont

DE OUDE JENEVERBES IN DE DRUNENSE DUINEN

Bij tijd en wijle bezoek ik mijn oude vriendin *Juniperus communis* (meestal Jeneverbes genoemd) in de Drunense Duinen. Deze bijzondere struik is er in geslaagd in moeilijke omstandigheden hier te overleven. In het verleden overstoven door stuifzand steekt de top nog altijd als een struik met wijd uitstaande takken met scherp gepunte naalden uit het zand. Zo te zien is de struik het afgelopen jaar nog wat gegroeid en sterker nog er hangen zelfs groene en blauwe bessen aan. Als je dan weet dat Jeneverbessen (ja, ze worden gebruikt voor de bereiding van jenever) tweehuizig zijn d.w.z. er zijn mannelijke en vrouwelijke struiken, dan vraag je je af: hoe is mevrouw bezwangerd geraakt? In het hele gebied van de Loonse- en Drunense Duinen is naar mijn weten geen andere Jeneverbes te vinden? Meestal duurt het drie jaar voordat de bessen rijp zijn. Er zijn dan ook gelijktijdig groene en blauwe bessen aan de struik te vinden. De blauwe bessen

worden ook gebruikt als kruid in zuurkool. Ze smaken een beetje wrang. De bessen worden in de natuur verspreid door vogels en zoogdieren. Desondanks vindt er blijkbaar geen verjonging plaats in de Drunense Duinen. Ook elders in Nederland niet. Onderzoekers denken, dat bodemverzuring een sleutelrol speelt in het verstoorde verjongingsproces van de Jeneverbes. Hierdoor dreigen de nog aanwezige, verouderde Jeneverbesstruiken in Nederland uit het landschap te verdwijnen. Daarom staat de Jeneverbes hier op de Rode Lijst van beschermde planten. Ik moet ook nog vermelden, dat de bessen slechts “schijnbessen” zijn, immers naaldbomen brengen kegels met zaden voort en geen “echte” bessen. De drie schubben van de vrouwelijke kegels worden vlezig en vergroeien met elkaar en omsluiten de rijpende zaden. De Jeneverbes is, in tegenstelling tot de door de mens aangeplante Grove dennen, een echte inheemse naaldboom. Aangenomen wordt, dat de Jeneverbes ca. 200 jaar kan worden. De Jeneverbes is een pionier die zich thuis voelt op droge tot wat vochtige, kale, open stuif- en heidegronden. Samen met vliegdennen bereidt deze pionier de komst van het op de hogere zandgronden van nature thuis horende berken-eikenbos voor.

De Jeneverbes houdt er niet van overschaduwd te worden door andere bomen. Dat is echter in toenemende mate het geval met onze Jeneverbes! Echter er vindt momenteel stuifzandherstel plaats in het Nationaal Park “De Loonse en Drunense Duinen”.

Het bos (het hoogste vegetatie-stadium op de zandgronden) moet hier en daar weer plaats maken voor stuifzand (het laagste stadium). Het stuifzandherstel kan voor deze struik uitkomst bieden. Natuurmonumenten, die eigenaar zijn van het gebied, hebben dicht bij deze struik in een wat lager en wat vochtiger gelegen gebiedje langs het fietspad naar de Rustende Jager alle bomen weggehaald. De bedoeling is om daar weer ruimte te maken voor de vochtminnende dopheide. Ik constateer dat zich daar op sommige plaatsen een lemige laag in de ondergrond bevindt die het water verhindert snel weg te zakken. Misschien is ook de Jeneverbes zelf wel op deze “schijnwaterspiegel” aangesloten met zijn diepere wortels? Bovendien houdt de Jeneverbes ook wel van wat rijkere, leemachtige grond.

Ik hoop de ontwikkelingen nog enkele jaren te kunnen volgen en wie weet verschijnen er op deze open plaats in de toekomst weer wat jonge jeneverbesstruiken!

Vriendelijke groet,
Cees van der Meijden

“HOOR DE A59”

‘Hoor de A59’ stopt er mee.

Actiegroep ‘Hoor de A59’ heeft naar vermogen haar werk gedaan en is per 31 december 2011 gestopt.

Ook al zijn staan de geluidsschermen er nog niet helemaal.

Toch gaat de actiegroep ‘Hoor de A 59’ met een gerust hart 2012 tegemoet. Door allerlei vertragingenmechanismen, zoals een brand in de elementenfabriek, een te kleine soort slakken voor de luchtreinigingspanelen, moeilijkheden met de grondaankoop en dat soort zaken is de klus niet voor de einddatum van 31 december geklaard. Maar daar gaan wij niet over. De situatie is onomkeerbaar en de economische crisis zal daar geen wijziging in brengen.

Het heeft ons als vrijwilligers wel heel wat tijd gekost, waarin we zo’n 10 jaar ouder en vooral wijzer zijn geworden. Vele gesprekken en schriftelijke correspondentie met de gemeente, Rijkswaterstaat, politieke partijen, provincie Noord Brabant, Tweede Kamerleden en ministers waren nodig om al deze partijen te overtuigen. Veel weerstand moest worden overwonnen.

Aankankelijk stuiten we tegen onwil en ambtelijke vertragingstechnieken. Toen uiteindelijk de ambtelijke molens één voor één op gang kwamen ontstond een doorbraak. De schermen konden worden geplaatst.

Maar ook de uitvoering hiervan ondervond vele hindernissen. Maar gelukkig hebben wij het werk niet alleen hoeven doen.

Het moment waarop duidelijk werd dat de geluidsschermen gerealiseerd zouden worden, was eind 2009. Toen de motie om de snelheid op de A59 tijdelijk tot 100 km per uur te verlagen was aangenomen.

“Als ze dat gaan doen, dan moeten die geluidsschermen doorgang vinden. Nou zijn we er doorheen, hebben we tegen elkaar gezegd.”

En toen zijn we begonnen om die milieuvriendelijke schermen krijgen met fraai groen er tegenaan en voorzien van cleanstones.

Veel dank zijn we verschuldigd aan ex-wethouder Mart van de Poel (GroenLinks), die daar heel hard voor heeft geknokt.

‘Hoor de A 59’ vindt dat ze best trots mag zijn op de resultaten die bereikt zijn. Ook al zijn geluidsschermen niet mooi, wij hebben straks acceptabele mooie groene schermen.

Wat de tevredenheid van de bevolking betreft, kunnen we stellen dat vooral de bewoners binnen enkele honderden meters van de snelweg blij zijn met de schermen. Alleen zij die genieten van verkeerslawaai en vrij uitzicht op de veroorzakers daarvan: tja, die hebben pech. Evenals de mensen die protesteren omdat zij gewend zijn zich af te zetten tegen alles wat verandert.

Wat er nu bereikt is valt pas te beoordelen als het gehele project voltooid is. Met name naar de metingen die volgend jaar uitgevoerd gaan worden om de effecten van de cleanstones te meten is ‘hoor de A 59’ heel benieuwd.

Daar deze metingen dan kunnen worden vergeleken met de metingen in 2007-2008. Wij van 'Hoor de A59' willen iedereen die ons heeft aangemoedigd en ondersteund van harte bedanken. Zonder deze 'supporters' hadden wij het niet volgehouden. Voor 'Hoor de A59' is het 'over en sluiten'.

Ennie de Munnik

COLUMN

Dromen.Doen.Heusden.

Bij het nieuwe, verfrissende logo van de gemeente Heusden heb ik het gevoel dat je een enorme plens water over je heen krijgt. In het logo zie ik vooral waterdruppels, maar ook kegels. Kegels die tijdens het bowlen in de goot kunnen raken, waardoor je dus geen strike kunt maken. Doen, vooruitgang, winnen, daar gaat het bij dit college om. Op zich is er niets tegen een behoorlijk portie ambitie. Prima zelfs. Maar.... Bij de nieuwe huisstijl wordt alleen gesproken over doeners met een droom. Nergens staat iets over mensen die hun droom om allerlei redenen niet waar kunnen maken. Bijvoorbeeld omdat ze behoren tot de zwakkeren in de samenleving of omdat hun droom niet in het profiel van de gemeente past.

Wie op de website van de gemeente in de verantwoording van de nieuwe huisstijl zoekt naar de motivatie, leest van alles over de maakbare samenleving van de ondernemer, de bouwer, de sporter en de recreant. De glastuinbouw bijvoorbeeld staat in volle glorie afgebeeld op de folders. Dromen. Doen. Heusden. In één klap is door de nieuwe huisstijl de gemeente getransformeerd van een groene naar een overwegend blauwe gemeente. VVD-blauw dat staat voor ondernemerschap. Weliswaar duurzaam ondernemerschap, maar dit is ook de enige keer dat het woord duurzaam valt. En die nieuwe huisstijl mag wat kosten. In een tijd dat de broekriem stevig moet worden aangehaald is dat een gewaagde zet, want een nieuwe verpakking betekent niet automatisch dat de inhoud, het beleid, ook verandert. De presentatie van de nieuwe huisstijl ging gepaard met een Dromenactie. Een hartstikke leuk initiatief. Van de gemeente Heusden mochten we onze dromen op papier zetten en vóór 15 maart indienen. Mijn droom is dat de gemeente Heusden dit jaar de prijs voor de meest duurzame gemeente van Nederland gaat winnen. Die droom had ik prima kunnen verwoorden, alleen de voorwaarde van de gemeente dat de droom voor het einde van dit jaar realiseerbaar moet zijn, is geen Doen. Jammer, dus droom ik, en vele anderen met mij, maar lekker verder in Heusden.

RC Schalken

Zie ook de column 'Alsmar bleker' op www.halloheusden.nl

Dassen 2011

1. Het aantal dassen per 31-12-2011 wordt op 90 geschat en is 7 hoger dan de stand per 31-12-2010 (83 dieren).
2. Het aantal burchten bedraagt eind 2011 36, waarvan het gehele jaar er 28 zijn bewoond. Hierin wonen 28 dassenfamilies.
3. Er zijn vier dassenfamilies bijgekomen. Twee burchten raakten onbewoond. Waarschijnlijk is een aantal bewoonde burchten nog niet bekend.
4. Geschat wordt dat in minstens 11 burchten jongen zijn geboren.
5. Negen dassen sneuvelden, alle slachtoffer in het verkeer.
6. Er is een evenwichtige leeftijdsopbouw.
7. In het gehele Nationale Park en in aangrenzende gebieden komen sporen en bewoning van de das voor.
8. Er hebben zich nieuwe dassenfamilies gevestigd op Huis ter Heide, Plantloon en in Cromvoirt. Eén dassenfamilie heeft zich gesplitst in twee families.
9. Er is een burcht met 45 ingangen, een andere heeft een oppervlakte van ongeveer 1.600 m².
10. Een verdere verdichting van burchten zal naar verwachting plaatsvinden ten westen van de N261, in de omgeving van het Hengstven (oostelijk deel), in het noordelijk deel van de duinen in Plantloon en de Margriet en in het Brokkenbroek. Ook zal de das zich verder gaan verspreiden.
11. Er werd enkele malen schade gemeld door dassen. In alle gevallen werd verwezen naar de website van Dassenwerkgroep Brabant, waar wordt beschreven hoe eventuele schade te declareren. Geen van de schademelders maakte hiervan gebruik, hiervoor was het schadebedrag te gering;
12. Het is wenselijk een aantal wegen te voorzien van rasters en tunnels. Vooral op de Heikant in de gemeente Haaren nabij De Guldenberg vallen veel slachtoffers. Omdat de das zich steeds verder zal gaan verspreiden, dient ook gekeken te worden naar bijvoorbeeld de N65, de weg tussen Tilburg en 's-Hertogenbosch. Bij de ombouw van de N261 tussen Waalwijk en Tilburg wordt rekening gehouden met voorzieningen.

Bert van Opzeeland

INTERVIEW

“Het gaat om goed rentmeesterschap”

Walter Woudloper is een typetje: “dat het liefst altijd in de natuur is en daar alles onderzoekt wat hij leuk en belangrijk vindt”. De bedenker van Walter Woudloper is de vakdocent Natuur, Milieu en Duurzaamheid van de Scalabasissscholen in Heusden.

Vakdocent Walter Tuerlings wil kinderen laten nadenken over de natuur, het milieu en duurzaamheid. “Dan gaan ze hun gedrag verbeteren. Gedragsveranderingen vereisen drie dingen: kennis, tijd en aanpassingsvermogen. Het is zo belangrijk om dit bij kinderen te doen, want die slepen ook nog hun ouders mee.” Binnen Scala heet het onderdeel van het lesprogramma waarvoor hij verantwoordelijk is: ‘Dunamis’, wat staat voor duurzaamheid, natuur en milieu bij Scalascholen.

Kerdoelen

Het bestuur van Scala, waaronder 16 basisscholen in de gemeente Heusden vallen, heeft volgens Tuerlings duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Bij Scala kreeg hij in 2008 een functie waarin hij 32 uur per week projecten mag doen in en ook véél buiten de klas, zodat kinderen weer dicht bij de natuur komen te staan. Was er binnen het huidige lesprogramma onvoldoende tijd en aandacht voor duurzaamheid?

Tuerlings: “De overheid heeft in 58 kerndoelen het lesprogramma voor basisscholen vastgelegd. Kerndoel 39 is bijvoorbeeld: ‘De leerlingen leren met zorg omgaan met het milieu’. Er zijn plannen om die kerndoelen te gaan updaten, vanuit een nieuwe kijk op rentmeesterschap; op duurzame wijze omgaan met de aardbol. Scala heeft daar op ingespeeld, loopt op die nieuwe kerndoelen vooruit met ‘Dunamis’.

Binnen ‘Dunamis’ zijn er speciale projecten voor de onder-, midden- en bovenbouw, afgestemd op seizoenen en actualiteit. Hoe omschrijft hij het belang van de lessen? “Bij de groepen 1 en 2 ligt het accent op de zintuigen en laten ervaren en bij de groepen 3 en 4 weer meer op de samenhang van het zintuigelijke: op horen, zien, voelen en ruiken. Bij de middenbouw gaan we meer richting reële natuur. Wat is natuur en wat niet? We gaan de diepte in en ook actief de natuur in met bijvoorbeeld een microscoop en loeppotjes. In de groepen 7 en 8 is het ‘helikopteren’, de natuur en het milieu wereldwijd bekijken. Als het ijs smelt op de Noordpool, wat betekent dat voor Nederland? Ook gaan we bijvoorbeeld kijken hoe we de school duurzamer kunnen maken. Doen wij aan verspilling?”

Iedere Scalaschool kan ‘inschrijven’ op de projecten die door hem gegeven worden, maar ook zelf met ideeën komen.

Wisseling van seizoenen

“Een project duurt negen lesweken en heeft altijd een thema, zoals de voedselketen, opwarming van de aarde, bloemetjes en bijtjes en alles wat beweegt in de moestuin. Dat is heel uiteenlopend. De ene klas is veel theoretischer dan de andere, praktischer, beweeglijker en of onderzoekender. Daar pas ik mijn lessen op aan. Maar over het algemeen zeer aanschouwelijk en ervaringsgericht onderwijs omdat kinderen tegenwoordig extreem visueel zijn ingesteld.”

Hij geeft het voorbeeld van het kweken van champignons waarvoor de kinderen stro en paardenmest moesten mengen, wat sommige kinderen wel een erg vies klusje vonden en andere weer niet. Om de opmerking dat sommige leerkrachten zeggen dat het in het klaslokaal te zien als hij les gegeven heeft, moet hij lachen. “Eén van de dingen die ik altijd doe is samen met de kinderen alles opruimen, maar als ze lekker bezig zijn dan komen we weleens tijd tekort.”

De wisseling van seizoenen zijn volgens Tuerlings het voorbeeld van de natuur waar iedereen nog steeds gevoel bij heeft. “Dat is een enorm belangrijk uitgangspunt bij de projecten.”

Dunamische lessen

Maar hij doet meer, zoals de begeleiding van het project om speelplaatsen en schooltuinen ‘belevender’ te maken. Het lerarenteam, ouders en kinderen gaan aan de slag om de schooltuin te veranderen in een educatieve tuin.

Basisschool JongLeren in Drunen heeft inmiddels een educatieve tuin, evenals de Lambertusschool in Haarsteeg, waar de invloed en medewerking van wilgenkweker en -kunstenaar Ad van Heist duidelijk zichtbaar is. “Schooltuinen aanleggen doe je in de winter en in de zomer ga ik er lesgeven. Ik bedenk en zet ook lessen op internet, een soort database met dynamische lessen, waarover de leerkrachten zelf kunnen beschikken. De Johannes Paulusschool in Heusden-vesting heeft gevraagd om een natuurbeleefpad, dat je alle vier seizoenen kunt belopen. Het is bijna klaar en komt na een try-out voor alle scholen beschikbaar. “ Op de vraag wat ik me bij een natuurpad moet voorstellen, zegt hij: “tien paaltjes waar opdrachten bij horen en die je overal kunt neerzetten waar bomen staan en water in de buurt is.” En dan is er nog de speciale website van Walter Woudloper met spelletjes, tips en wetenswaardigheden. “Het typetje, dat het liefst altijd in de natuur is en daar alles onderzoekt wat hij leuk en belangrijk vindt, komt terug in de lessen. Kinderen zitten tegenwoordig vast aan het stopcontact. Walter Woudloper laat hen zien en beleven hoe je duurzaam bezig kunt zijn. Hij ziet dat er van alles gebeurt op onze aardbol. Wat kunnen we doen om er voor te zorgen dat we geen schade toebrengen aan de natuur en het milieu? Dan kom je uit op duurzaamheid, op zorgen dat dingen lang blijven bestaan. En dan kom je weer uit op Scala die mijn functie bedacht heeft.”

Energie

Plannen heeft deze vakdocent nog voldoende. Hij is bezig met energiebesparingsacties met groepen 8, de warmetruiendag en de organisatie van een energie-opwek-wedstrijd. “Fietsen op een hometrainer, kijken hoeveel stroom we maken en of we die kunnen gebruiken. En binnen Scala zijn we heel duidelijk bezig met hoe we gas en elektriciteit kunnen besparen.” Daarnaast wil hij in dit jubileumjaar van de natuur- en milieuvereniging (30-jarig bestaan) iets doen met Scala en wandelingen en excursies voor kinderen. “Het gaat om goed rentmeesterschap. Ik wil er aan meewerken en voorkomen dat we in de toekomst met een gasmasker het bos in moeten. Het is slecht dat kinderen tegenwoordig vaak niet met zuinigheid worden opgevoed. Dat ze zuinig moeten zijn op onze aardbol is helaas geen vanzelfsprekendheid meer.”

Hij wenst: “Dat er veel ouders op school af en toe in de projecten komen helpen en thuis steeds meer bezig zijn met de duurzaamheidsbewustwording van de kinderen”.

Tekst: Rieky Schalken, foto Ad van Kessel

DE KLEPPERMAN KOMT TERUG !

Natuur-educatie in de Heusdense Heemtuin.

Tijdens de komende mei-vakantie zijn er opnieuw twee bijzondere middagen voor kinderen in de heemtuin.

De Heusdense klepperman, die in vroegere tijden in het vestingstadje als stadsomroeper met zijn klepper (ratel) de ronde deed, komt terug!

Hij helpt kinderen (en ouders) tijdens hun speurtocht vol verrassingen in de heemtuin. Het worden middagen van spel en natuurbeleving met tal van interessante en ook gekke opdrachtjes.

Zijn bezoek van afgelopen herfst was 'n groot succes. Veel kinderen uit Heusden en omstreken speurden toen enthousiast naar kleppers, maakten samen met hun (groot)ouders vol aandacht en met veel plezier opdrachtjes. De sfeer in de tuin was ingetogen en tegelijkertijd ook feestelijk en uitgelaten.

Voel je de lente al kriebelen?en ben je tussen 4 en 9 jaar oud....

Kom dan op zondag 29 april of woensdag 2 mei 2012 's middags tussen 1 en 4 uur met je (groot)ouders naar Heemtuin de Meulenwerf aan de Molenstraat in Heusden.

DE UILENMAN

Harrie – de uilenman uit Heusden

Uilen....Harrie Smits is er dol op!

Zijn ogen beginnen te glimmen als hij er over praat.

En als hij er eenmaal over begint raakt hij niet uitgepraat! Van alle vogelsoorten heeft de uil zijn hart gestolen omdat “je ze kunt aaien op hun nest”!

Dat wil zeggen: als hij een nest controleert en er zitten jongen dan kan hij ze met een gerust hart oppakken , ervan genieten en weer terugzetten. Zonder dat er kwalijke gevolgen zijn

Al sinds de jaren tachtig houdt hij zich bezig met het bestuderen en beschermen van kerkuilen.

In 1989 was er bij de toenmalige Natuur- en Milieugroep Drunen (de voorloper van onze huidige vereniging) een uilenwerkgroep waarin o.a. Fons van Dijk, Jan Verschure en Jan van Bladel actief waren.

Zij hingen de eerste kerkuilenkasten op.

Harrie breidde rond 2000 zijn werkterrein uit: ook de steenuilen en bosuilen worden nu in de gaten gehouden.... Ransuilen – die met de schattige veertjes als namaakoren op hun kop – komen hier haast niet voor. In 2010 is er één gesignaleerd bij de Nieuwkuijke Wiel. Dus wie weet wat de toekomst nog brengt.

Er komt wel wat bij kijken om uilenbeschermer te worden.

Je moet:

- natuurlijk een vogelliefhebber zijn
- met speciale interesse voor uilen
- geen hoogtevrees hebben
- en wat tijd willen investeren om kasten op te hangen en een keer te inspecteren

De uilenbescherming in Brabant valt onder het coördinatiepunt Landschapbeheer van Brabants Landschap. Zij verwerkt alle binnenkomende cijfers over aantal broedsels etc van heel Brabant en zij levert de nestkasten.

Harrie heeft nu ongeveer 56 steenuilkasten, 32 bosuilkasten en 36 kerkuilkasten onder zijn hoede. Deze inspecteert hij met behulp van de mooie uitschuifladder die hij kado kreeg van IVN de Waerdman.

Jonge bosuil

Cijfers van de uilenstand in de gemeente Heusden 2010 en 2011

Kerkuilen:	2010	2011
Aantal jongen	34	16
Uitgevlogen jongen	25	14
Stenuilen:	2010	2011
Aantal jongen	29	43
Uitgevlogen jongen	25	40
Bosuilen	2010	2011
Aantal jongen	16	12
Uitgevlogen jongen	15	12

Als er iemand zich in wil zetten voor het behoud en zelfs uitbreiding van het aantal uilen in Heusden kan hij/zij zich richten tot Harrie.
Hij is bereikbaar onder telefoonnummer: 0416 373628

Harrie in een uilenkast in Polen

VLINDERINVENTARISATIE

De brute achteruitgang van vele vlindersoorten, die zich al jarenlang voordoet, werd op 11 februari jl. nog eens, soms pijnlijk, onder de aandacht gebracht.

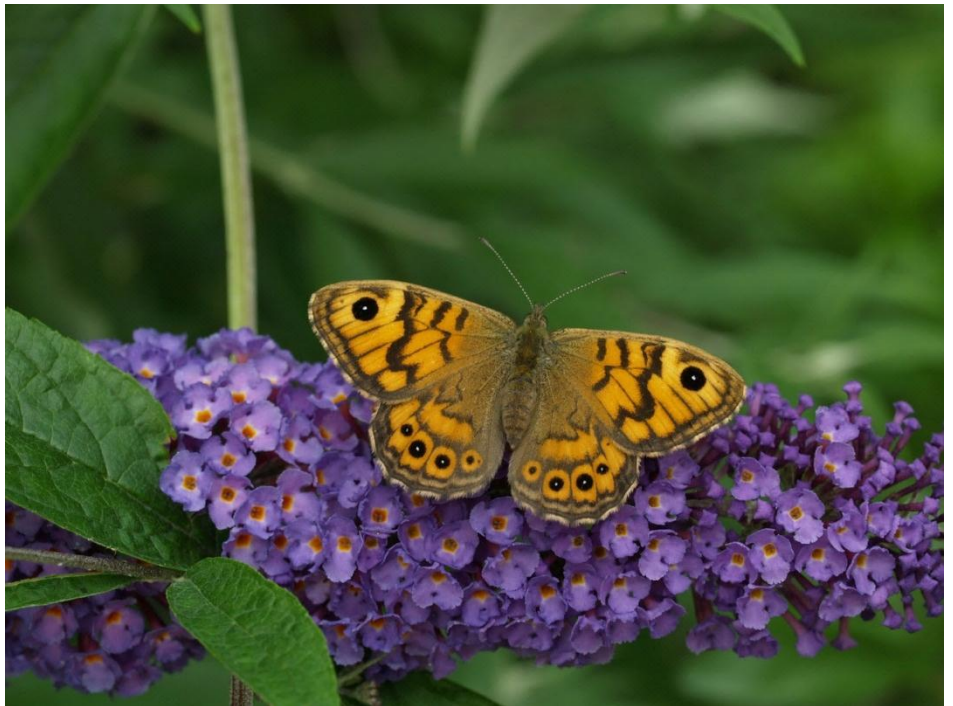
Op 11 februari had de Vlinderstichting, haar jaarlijkse “landelijke vlinderdag” georganiseerd. Wie de moeite had genomen die dag naar Wageningen af te reizen, was getuige van prachtige beelden, uiteenzettingen en overige informatie over vlinders. En werd geconfronteerd met de soms pijnlijke conclusies, dat het verre van goed gaat met onze vlinders.

Wat wij met z'n allen aan waarnemingen doorgeven, aan de desbetreffende databases, laten hier geen misverstanden over bestaan.

Voor de sterke achteruitgang van de dagvlinders, heeft de Vlinderstichting, overigens een actie voor vlinders gestart, dat “10 voor 12” heet. Hierin worden 12 soorten dagvlinders neergezet, die het meest bedreigd worden. Hierin zitten o.a. de grote vuurvlinder en dan de in ons land voorkomende ondersoort “batava”. Dit is een hele grote ondersoort, die nergens anders ter wereld voorkomt. Dus als je hem hier kwijt raakt is het echt gebeurd met deze grote “grote vuurvlinder”. Komt voor in de Weerribbe en nog enkele heel kleine populaties in Friesland.

Maar ook ons pimpernelblauwtje, is natuurlijk een “10 voor 12” soort, daar dit ook nog een zeer kwetsbare vlinder is, vooral omdat hij in feite maar in één gebiedje, de Moerputten, een sterke populatie heeft. Maar als daar iets gebeurt, is het afgelopen. Daarom is het zo belangrijk dat goede gebieden gekopieerd worden en verbonden worden d.m.v. zogenaamde corridors. Dan kan genetische uitwisseling plaats

vinden, minder kans op inteelt en als er op één plek een catastrofe plaats vindt, dan heb je de soort nog in het andere gebied en kan het getroffen gebied weer bevolkt worden via de corridors. Het plan om van de Moerputten, het Vlijmens Ven en de Vughtse Gement, een groot nat natuurgebied te maken en te verbinden, zou voor vele soorten, waaronder het pimpernelblauwtje, een doorbraak moeten

ontketenen. We houden de vinger aan de pols.

Op de landelijke vlinderdag, kwam ook Willem Ellis zijn zegje doen. En dan met name over de nachtvlinders. Hier werd je ook niet echt vrolijk van, dezelfde trend is

zichtbaar als bij onze dagvlinders. De nachtvlinders, zijn ook mede door de Vlinderstichting, in een bredere belangstelling gekomen en zo worden er ook veel meer waarnemingen doorgegeven. Maar, dit heeft helaas geen positief effect op het resultaat van de nachtvlinders. Ondanks dat er veel meer ogen naar nachtvlinders kijken en er dus in principe veel meer waargenomen kan worden is er in ieder geval een achteruitgang van maar liefst 33 procent t.o.v. 1950. Het jaar 1950 hebben ze als startjaar genomen om de grafiek tot heden uit te kunnen zetten. Zoals normaal heb je enorme fluctuaties per jaar, dit zijn vooral weersinvloeden, waar je zelf weinig invloed op kan uitoefenen, maar de trend in de grafiek, van 1950 tot heden, is de lijn die een afname laat zien van een derde van onze nachtvlindersoorten. Ook hier zullen heel wat "rode lijst" soorten in de toekomst geboren worden.

Zijn er dan geen enkele lichtpuntjes te noemen, vooral omdat er op diverse plekken al vele inspanningen zijn verricht om de biodiversiteit te verhogen. De kleine ijsvogelvlinder bijvoorbeeld, lijkt goed te reageren op het beheer van het bos. Bossen werden veel te donker. Door plaatselijk kap werden open plekjes gecreëerd. Ook de boomstompjes en het eikenhakhout, zijn goed voor soorten als het bruine eikenpage. Het toverwoord is nog altijd, hoe meer structuur en variatie in het landschap hoe beter het is voor de biodiversiteit.

Ook het recente kappen, op diverse locaties aan de Heidijk, is gericht om dit doel te bereiken, VARIATIE!

Soorten, waar het verder wel goed mee gaat en zelfs aan het uitbreiden zijn, zijn het koninginpage, die kom je nu elk jaar wel een keer tegen, hetzij als vlinder of rups. Ook het bont zandogje is zo'n soort, toen ik voor 1980 nog in Noord Holland woonde, kwam het bont zandogje daar niet voor. Nu heeft hij inmiddels heel Nederland veroverd. Voor deze twee soorten, speelt de klimaatverandering, hoogst waarschijnlijk wel de belangrijkste rol, voor hun toename.

Ook de libellen, doen het over het algemeen goed, hier zijn er juist veel van de rode lijst geschrapt, daar de meeste soorten vooruit zijn gegaan.

Helaas nog twee vlindersoorten, waar het slecht mee gaat. Dit zijn twee soorten zandogjes, namelijk de argusvlinder en de heivlinder. Op sommige plekken is de argusvlinder met 90% van hun aantal verdwenen. Vooral de drogere zandgronden moesten het ontgelden en de heivlinder is op heel veel plekken in Brabant verdwenen. Hier is de versnippering van het landschap een grote boosdoener. Op de grotere aaneengesloten heidegebieden weet hij zich staande te houden. De heivlinder is een van die soorten, die niet in staat is om een nieuw gebied goed te kunnen bereiken. Op het terrein van onze Piet Smeekens, is hij voor zover bekend, het afgelopen jaar, niet gezien. Hopelijk dat we hem gemist hebben, anders ziet het er minder goed uit.

Er moet dus nog veel gebeuren, om het de vlinders, die gevoelig zijn voor veranderingen, naar de zin te maken. Hopelijk dat alle inspanningen die gedaan zijn en nog gaan gebeuren, hun vruchten zullen afwerpen. Want als een gebied weer

aantrekkelijk wordt voor vlinders, dan wordt het ook weer aantrekkelijk voor veel meer planten en dieren. Biodiversiteit moet gewoon toenemen.

We hebben een flinke koude golf te pakken gehad, maar desondanks zullen de vlinders volgende maand weer aanwezig zijn. Dit zijn soorten die de afgelopen maanden, zich als vlinder in een soort winterslaap hebben gehouden, maar als het wat warmer gaat worden, kunnen we de citroenvlinder, kleine vos, dagpauwoog en gehakelde aurelia, als eerste dagvlinders weer tegen komen. Bij de nachtvlinders, worden de echte overwintersaars ook weer actief, zoals bijvoorbeeld de wachtervlinder, bosbesuil of roesje. De echte voorjaarssoorten komen er volgende maand ook aan, de oranje berkenspanner en de zeer zeldzame gevlamde vlinder. Kortom weer nieuwe waarnemingen en hopelijk nieuwe soorten in het komende jaar.

Paul Kreijger, coördinator vlinderwerkgroep

COMMISSIE DUURZAAMHEID

Commissie duurzaamheid: technici gevraagd!

De vereniging wil de poot “duurzaamheid” die zo duidelijk in haar naam vermeld staat weer nieuw leven inblazen.

Daarom zijn vijf leden in een werkgroep al een paar keer bij elkaar geweest om daar een beleid op uit te stippelen.

In onze buurgemeente Helvoirt / Haaren is een enthousiaste club mensen zeer actief bezig. Onder de naam HEET (Helvoirt/ Haaren Energiebewust, Ecologisch Traject) organiseren zij allerlei initiatieven.

Naast een duurzaam – buurten – dag (uitwisseling van kennis van lokale ondernemers) , lezingen over duurzaamheid en een milieucafé hebben zij ingezet op gezamenlijke inkoop van zonnepanelen. Met een grote respons: 190 particulieren en organisaties (o.a. de gemeente doet mee en geeft zo het goede voorbeeld) hebben zich aangemeld!

De trekker van HEET John Vermeer is ook werkzaam bij de Brabantse Milieu Federatie. Hij heeft ons een keer bijgesproken over alle acties in Helvoirt / Haaren. We hebben besloten te proberen dit initiatief ook in Heusden van de grond te krijgen. Gebruik makend van de kennis en het voorwerk van HEET. Ons doel is: zoveel mogelijk zonnepanelen op het dak!

De werkgroep zoekt nog naar uitbreiding. Speciaal mensen die over meer technische kennis van dit onderwerp beschikken zijn van harte welkom!

Noor Peters

mede namens:

Cary Driessen, Toon Knippels, Marian van der Linden , Harry Nijënstein.

VERSLAG PLANTENGROEP 2011

Het was voor de natuur weer een apart jaar. Voor mens, dier en plant was alles een uitdaging.

Een lange winter die plotseling overging in een lange droge en hete periode.

Veel planten en ook dieren kwamen daardoor niet aan hun normale cyclus

De zomer was koud en nat, waardoor de paddenstoelen groei vroeg begon.

Maar deze werd onderbroken door een warme nazomer.

Maar als plantengroep hebben we toch een vruchtbaar jaar gehad.

De plantengroep varieerde van 4 tot 10 personen.

Ons onderzoek project strekt zich uit van Raamsdonk t/m Moerputten en van De

Brand tot aan de Maas, ongeveer 250 km², We werken met blokken van 1x1 km.

Hiervan doen we er maar enkele in een jaar. Dit jaar was dat de Zandafgraving

Drunen 3x, De Brand, Maasoever Heusden. Haarsteegse Wiel, Galgenwiel en de

Roeivijver Drunen.

De projecten die de plantengroep door al die jaren doorlopen heeft zijn:

(De projecten a,b,d,f,g en h deden we met de gehele plantengroep.

De andere projecten werden met een kleine groep belopen.

Ook wordt informatie geleverd door derden.)

- a) Heusden. Hieronder valt de gehele gemeente Heusden en het Nationaal Park Loonse en Drunense duinen.
- b) Waalwijk. Hieronder valt de gehele gemeente Waalwijk.
- c) Noord Brabant. Hieronder valt de gehele provincie Noord- Brabant.
- d) Halvezolenpad. Dit project loopt van Raamsdonk t/m Moerputten.
- e) Maasoever. Dit project loopt van Limburg t/m Waalwijk.
- f) De Kaag. Die is een gebied van N&M Heusden
- g) Kanaal 410-412 Dit gebied van het afwateringskanaal is in onderhoud van N&M Heusden
- h) Labbe gat Een slagenlandschap in Sprang Capelle

Een overzicht wat er in al die jaren gezien is

	Planten		Dieren.	
	2011	1983/2011	2011	1983/2011
Heusden	296 soorten	1045 soorten	49 soorten	333 soorten
Waalwijk	114 soorten	639 soorten	15 soorten	123 soorten
Noord Brabant	367 soorten	1204 soorten	90 soorten	457 soorten
Halvezolenpad	2 soorten	371 soorten	7 soorten	48 soorten
Maasoever	46 soorten	114 soorten		
De Kaag	64 soorten	243 soorten	8 soorten	13 soorten
Kanaal 410-412	71 soorten	71 soorten	5 soorten	5 soorten
Labbe gat	3 soorten	243 soorten	0 soorten	10 soorten

Groeten van de plantengroep. Theo

1. Succes bij de Raad van State

Het tripeltje smaakte meer dan goed!

De Raad van State gaf ons gelijk en vernietigde eind februari 2012 het besluit van het college van Heusden om nieuwbouw van een agrarisch bedrijf met woning aan de Duinweg 56 te Drunen toe te staan.

In deze zaak trok onze vereniging samen op met de provincie.

Volgens gemeentelijk én provinciaal beleid is in dit gebied van de landbouwenclave Giersbergen de nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf niet toegestaan. De Raad van State verwierp de argumenten van het college om nieuwbouw op deze locatie toch toe te staan.

2. Onveilige situatie auto's en fietsers bij het Ei van Drunen

In de GOL-overeenkomst - én overgenomen in het (concept) Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) -

staat als ruimtelijke opgave : het “vervolmaken van een deels bestaande goede utilitaire oost-west fietsverbinding tussen Waalwijk en Den Bosch, dit in combinatie met de parallelstructuur en mogelijk op termijn verder uit te bouwen tot snelfietsroute”.

Een deel van deze route loopt langs de Spoorlaan ter hoogte van het Ei van Drunen bij de binnenkort aan te leggen auto-aansluit-structuur.

Als ter plaatse een goede utilitaire fietsroute moet kunnen functioneren, moet er op die plaats ook een aantrekkelijke/goede passage voor fietsers zijn.

Wij ondersteunen de gerechtvaardigde wens van de Fietsersbond om ter plaatse een **tunneltje of brug** aan te leggen en zullen dit kenbaar maken aan de gemeente Heusden.

Fietsen moet worden aangemoedigd. Hier is een duurzame oplossing noodzakelijk.

3. Ontsluitingsweg Vlijmen-oost - plan Wijffelaars

De Heusdense gemeenteraad besloot in december 2011 om tussen Vlijmen en den Bosch een weg aan te leggen, die de A 59 (knooppunt 's Hertogenbosch-west) en de Tuinbouwweg verbindt.

Deze weg loopt vlak langs het natuurgebied van het Engelermeer en doorsnijdt het open polderlandschap, welk gebied verder ontwikkeld gaat worden als inundatiegebied en waar natuurontwikkeling wordt gerealiseerd.

De bestaande aansluiting van Vlijmen op de A 59 komt dan te vervallen. De nieuwe weg moet Vlijmen (centrum) en de nieuwe wijken aansluiten op de A 59.

Een beetje aan de late kant.....maar toch, komt Joris Wijffelaars met een verkeersplan dat zeker zeer de moeite waard is.

In zijn visie verdwijnt de autoweg door genoemde polder.

Er komt een rotonde ten oosten van de Grote kerk te Vlijmen (ter hoogte van de bestaande aansluiting Vlijmen op de A 59).

Van daaruit gaat een weg, oostelijk van de Vlijmense Dijk én voor 'n klein gedeelte door het mooie natuurgebiedje de Haverkampen.

Deze weg gaat vervolgens door de Molenstraat (waar 2 á 3 huizen zullen moeten wijken), kruist de Meliestraat (waar 1 huis zal moeten wijken) en verdwijnt daarna in de nieuw te bouwen wijken.

Qua **natuur** is moeilijk te zeggen of dit plan beter scoort dan het eerdere plan. Bij de Haverkampen verdwijnt 'n stuk en wordt het onrustiger. Daartegenover blijft het bij het Engelermeer rustig.

Qua **landschap** is dit plan 'n enorme verbetering.

Qua **milieu** (minder verkeersbeweging) scoort dit plan veel beter.

Als je ook de totale kosten én de bereikbaarheid van Vlijmen-centrum meeweegt is een her-overweging door de gemeente meer dan de moeite waard. ...Dat zullen we de gemeente vragen!!

Zo te zien is Joris niet zo'n fietser.....Het opkrikken van het fietspad (Biessertweg) tot 'n ook voor auto's geschikte weg naar het Engelermeer is 'n slechte optie en kan hij beter laten vallen!

Herman Peters.

OPROEP

Klachten over stankoverlast

Val BV of
Tank- en Metaalconstructiebedrijf C. van Zon BV

graag mailen naar:

Provincie Noord Brabant: mkc@brabant.nl en cc naar:

Gemeente Heusden info@heusden.nl

en Natuur- en Milieuvereniging info@natuurenmilieuheusden.nl .

De Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden wil dat de Gemeente Heusden stopt met haar plannen om de activiteiten van VAL BV te legaliseren en een vergroting van dit bedrijf, gelegen aan de Veldweg 7 te Haarsteeg (tussen Herpt en Haarsteeg), goed te keuren.

Het bedrijf met haar risico's voor water- en bodemverontreiniging en haar uitstoot van stoffen hoort thuis op een industriegebied en niet in het landschappelijk open en kwetsbare buitengebied, vlak bij het Haarsteegsewiel.

Val BV verwerkt maar liefst 50.000 ton afval per jaar en dat volume neemt nog steeds toe. Het afval wordt vanuit een groot gebied aangevoerd en geeft veel verkeersbewegingen, ook 's avonds en 's nachts.

Het bedrijf geeft in de omgeving veel overlast, visueel door de onvoldoende landschappelijke inpassing én daarnaast door haar stankoverlast. Het bedrijf houdt zich slecht aan de voorschriften en de provincie heeft meerdere malen boetes opgelegd.

De vereniging wil een gezondere en mooiere leefomgeving. In haar verzet tegen dit bedrijf op deze plaats heeft de vereniging uw hulp én die van uw omwonenden in de buurt nodig.

Hebt U last van stankoverlast van dit bedrijf meldt dat dan (met tijdstip en plaats waar u de stank van dit bedrijf rook - u moet er wel zeker van zijn dat VAL BV stankveroorzaker is) per mail aan de provincie, de gemeente en de vereniging. Hierboven staan de adressen. Vraagt u ook uw burens en andere omwonenden op deze wijze de stankoverlast te melden?

LANDSCHAPSBEHEER BIJ -15° CELSIUS

DUURZAME ENERGIE VOOR GEVORDERDEN

Stel: je hebt zonnepanelen op je dak. Of een eigen windmolen. Dan kun je bij veel zon of wind de overvloedige energie terug aan het net leveren. Maar als je meer energie opwekt dan verbruikt is dat financieel ongunstig. Je zou het liefst meer verbruiken als er meer is. Dat kan nu. Met de Qbox.

De Qbox is de interface, of 'energiemodem', van ons lokale energienetwerk. Hij verzamelt de energiegegevens van een gebouw, geeft deze door aan onze server en schakelt apparaten aan- of uit.

Uw apparaten aan- of uitschakelen en meer...

De Qbox kan zelfstandig apparaten aan- of uitschakelen op het moment dat dit het meest efficiënt is, uiteraard binnen door u gestelde grenzen. U kunt uw Qbox bijvoorbeeld vertellen dat uw afwasmachine uiterlijk om 18.00 uur klaar moet zijn en dat hij daar ongeveer 1,5 uur over doet. Vervolgens gaat u naar uw werk en de Qbox bepaalt zelf het beste tijdstip om de afwasmachine te laten draaien. Hierbij wordt rekening gehouden met uw productieprofiel, en energiekosten, maar ook met het verbruiks- en productieprofiel van uw burens, waardoor uw zelfgeproduceerde energie optimaal wordt gebruikt.

Op een slimme manier gebruik maken van uw energiebronnen (zon, wind en elektriciteitsnet) wordt steeds belangrijker, omdat de kosten voor elektriciteit de komende jaren sterk zullen stijgen. Tarieven zullen in de toekomst ook hoe langer hoe vaker gaan variëren, misschien zelfs wel elk kwartier. Als u daar nog eens de overheidssubsidies voor zelfgeproduceerde stroom bij optelt, weet u hoe ingewikkeld maar ook hoe noodzakelijk het is om een systeem te optimaliseren.

Delen met de burens

De Qurrent Qbox voert deze complexe taak volledig zelfstandig uit. Hij meet de totale elektriciteitsproductie en het verbruik en geeft vervolgens de mogelijkheid om capaciteit te delen met de buurt of het blok, allemaal binnen het lokale energienetwerk. Tijdens dat proces houdt de Qbox rekening met de energietarieven, hoe wisselend die ook zijn, overheidssubsidies, uw productie- en verbruiksprofielen en eventuele persoonlijke voorkeuren. En u hoeft zelf nergens op te letten.

Ga voor meer info naar www.qurrent.com .

Qurrent

“ZOMER EN WINTER

“Zomer en winter”

foto's Annie van Bokhoven

ADVERTEERDERS

Biologische voeding. **Homeopathie.**

Voedingssupplementen. **Kennis en advies**

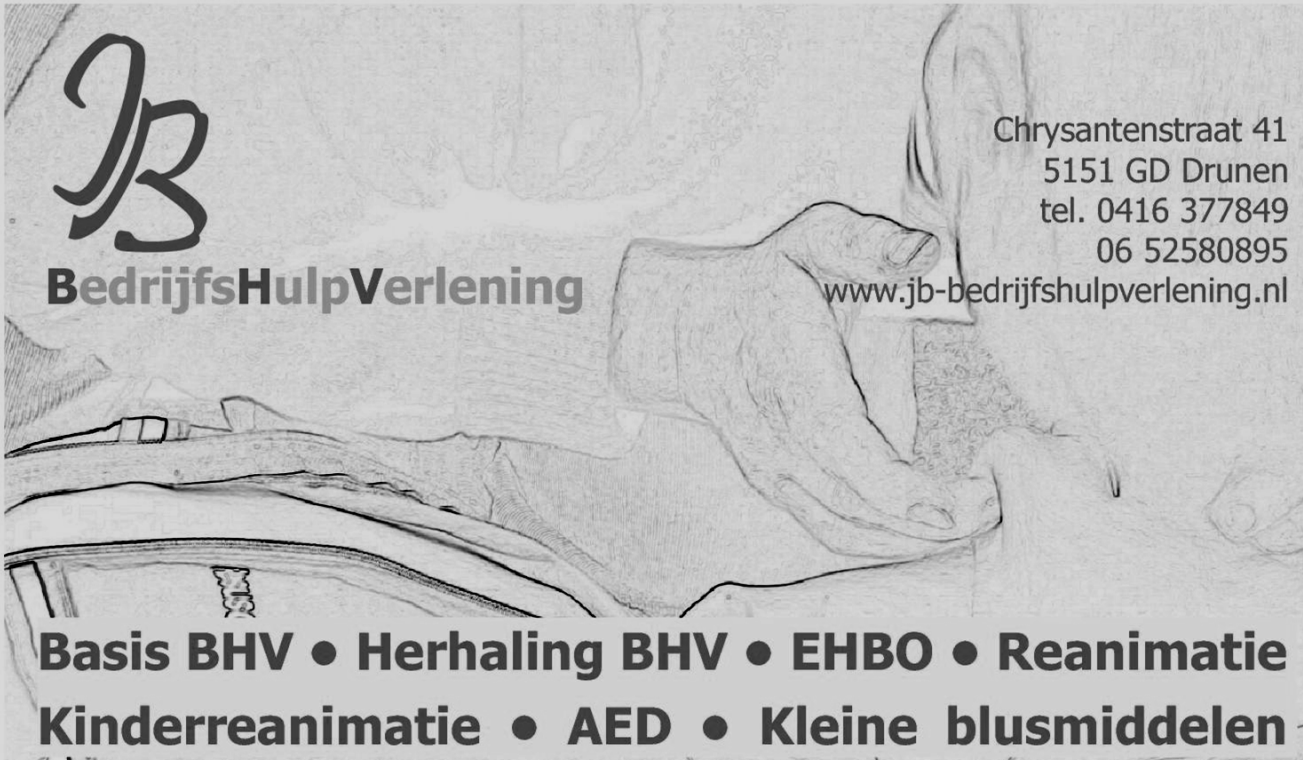
Dat is wat onze zaak een speciaalzaak maakt!

Van Herpt Specialiteiten & Reform
Grotestraat 134 5151 BN Drunen 0416-372497
www.vanherptdrunen.nl info@vanherptdrunen.nl

JB
BedrijfsHulpVerlening

Chrysantenstraat 41
5151 GD Drunen
tel. 0416 377849
06 52580895
www.jb-bedrijfshulpverlening.nl

Basis BHV • Herhaling BHV • EHBO • Reanimatie
Kinderreanimatie • AED • Kleine blusmiddelen

